

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. ____

din _____ 2025

Chișinău

Privind modificarea Hotărârii Guvernului nr. 351/2023 pentru aprobarea Programului de stimulare a investițiilor „373”

În temeiul art. 9 alin. (1) lit. a) și art. 13¹ din Legea nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 306-313, art. 651), cu modificările ulterioare, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Programul de stimulare a investițiilor „373”, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 351/2023 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2023, nr. 193-194, art. 468), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1.1. punctul 2¹ va avea următorul cuprins:

„2¹. Creditele acordate în cadrul prezentului Program pot fi completate cu alte instrumente de susținere nefinanciară și financiară nerambursabile, destinate întreprinderilor mici și mijlocii implementate de ODA.”;

1.2. punctul 6 va avea următorul cuprins:

„6. Pornind de la mijloacele financiare planificate pentru implementare, în termen de până la 31 decembrie 2028, este prognozată atingerea următorilor indicatori:

1) *indicatori de produs:*

a) cel puțin 10 000 de reprezentanți ai mediului de afaceri familiarizați cu privire la condițiile prezentului Program;

b) cel puțin 2 000 de credite investiționale acordate;

c) 8 miliarde de lei credite investiționale acordate;

2) *indicatori de rezultat:*

a) cel puțin 60% din beneficiarii prezentului Program au înregistrat o creștere a performanței financiare;

b) cel puțin 60% din beneficiarii prezentului Program au înregistrat o creștere a productivității;

c) valoarea vânzărilor realizate de IMM-urile beneficiare a crescut cu cel puțin 30%;

d) ponderea costului vânzărilor în totalul veniturilor din vânzări ale IMM-urilor beneficiare s-a redus cu 5%;

e) numărul și valoarea totală a creditelor acordate IMM-urilor a crescut cu cel puțin 10%.”;

1.3. la punctul 7 litera a), textul „a căror valoare nu va depăși 30% din valoarea proiectului investițional solicitat spre finanțare” se substituie cu textul „a căror valoare nu va depăși 30% din valoarea creditului investițional solicitat pentru implementarea proiectului investițional”;

1.4. se completează cu punctul 37¹ cu următorul cuprins:

„37¹. EFP își asumă în totalitate riscul de credit în raport cu beneficiarul, în acest sens, fiind obligată să evalueze criteriile de eligibilitate specificate la pct. 15, cu excepția celor prevăzute la subpct. 4), 7) și 10).”;

1.5. punctul 60 va avea următorul cuprins:

„60. Creditele urmează a fi acordate în cadrul prezentului Program în termen de până la 31 decembrie 2028, cu posibilitatea prelungirii acestui termen în funcție de rezultatele și relevanța Programului și în limitele bugetului alocat.”;

1.6. anexa nr. 2 va avea următorul cuprins:

„Anexa nr. 2

la Programul de stimulare a investițiilor „373”

PLANUL de implementare a activităților în cadrul Programului de stimulare a investițiilor „373”

Activitățile-cheie	Perioada															
	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	
Acțiuni de inițiere a Programului, inclusiv:																
Pregătirea și aprobarea manualului operațional																
Negocierea și semnarea contractelor de colaborare cu EFP																
Comunicare și vizibilitate, inclusiv:																
Dezvoltarea strategiei și a planului de comunicare și promovare																
Realizarea materialelor și a instrumentelor de promovare																
Desfășurarea campaniilor de informare și conștientizare																
Monitorizarea implementării componentei de comunicare																
Implementarea Programului, inclusiv:																

Acordarea creditelor															
Acordarea compensărilor															
Managementul relațiilor cu EFP și al proiectelor neperformante, la necesitate															
Procesarea și analiza informației de piață															
Monitorizarea și evaluarea implementării Programului															
Evaluarea impactului și a eficienței Programului															
Identificarea și aplicarea măsurilor corective și de îmbunătățire continuă															
Monitorizarea și evaluarea indicatorilor de performanță beneficiarilor Programului															
Elaborarea rapoartelor, inclusiv:															
Elaborarea și prezentarea rapoartelor periodice de progres și performanță															
Realizarea rapoartelor finale privind implementarea și impactul Programului															

2. Creditele acordate începând cu 1 ianuarie 2025 vor fi luate în considerare la elaborarea raportului anual al Instituției Publice Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului, prevăzut la punctul 59 din Programul de stimulare a investițiilor „373”, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 351/2023, în baza indicatorilor de produs și de rezultat stabiliți la punctul 6 din Programul respectiv.

3. Prezenta hotărâre intră în vigoare în termen de o lună de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Prim-ministru

DORIN RECEAN

Contrasemnează:

Viceprim-ministru,
ministrul dezvoltării
economice și digitalizării

Doina NISTOR

NOTA DE FUNDAMENTARE
la proiectul Hotărârii Guvernului privind modificarea Hotărârii Guvernului nr. 351/2023
pentru aprobarea Programului de stimulare a investițiilor „373”

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul Hotărârii Guvernului privind modificarea Hotărârii Guvernului nr. 351/2023 pentru aprobarea Programului de stimulare a investițiilor „373” este elaborat de Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării în comun cu Instituția Publică Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului (în continuare – ODA).
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
Temeiul legal pentru elaborarea proiectului Hotărârii Guvernului privind modificarea Hotărârii Guvernului nr. 351/2023 îl constituie: • Legea nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii care stabilește cadrul legal de activitate al întreprinderilor micro, mici și mijlocii, precum și măsurile de suport din partea statului pentru crearea și dezvoltarea lor, și anume art. 9, care stabilește cadrul instituțional al realizării politicilor pentru IMM-uri (Guvernul, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării și ODA), și art. 13¹, care reglementează Fondul pentru antreprenoriat și creștere economică a Moldovei. • Regulamentul cu privire la activitatea Fondului pentru antreprenoriat și creștere economică a Moldovei, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 94/2023, pct. 10 și 11 care prevăd că ODA elaborează, dezvoltă și aprobă produse de finanțare oferite din mijloacele financiare ale FACEM în conformitate cu prioritățile de politici publice stabilite de Guvern, cu obiectivele de dezvoltare a antreprenoriatului. • Pct. 60 din Programul de stimulare a investițiilor „373” aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 351/2023 (în continuare – Program), potrivit căruia termenul de implementare a prezentului Program este de 8 ani, cu posibilitatea de a fi prelungit în funcție de rezultatele și relevanța acestuia. • Planul Național de Dezvoltare pentru anii 2026-2028, aprobat prin HG 238/2025 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2025, nr. 237-240 art. 281), Acțiunea de Reformă nr. 16. <i>Sporirea accesului la finanțare pentru întreprinderile mici și mijlocii pentru stimularea investițiilor</i>, prin dezvoltarea FACEM, gestionar al Programului de stimulare a investițiilor „373”. • Agenda de reforme aferentă Planului de creștere al Republicii Moldova pentru anii 2025-2027, Subdomeniul 1.2: Competitivitatea sectorului de afaceri, Reforma 1.2.5-8: Consolidarea sistemului public de sprijin al IMM-urilor, sporind eficiența și relevanța sprijinului guvernamental oferit antreprenorilor pentru a impulsiona competitivitatea, care urmărește facilitarea accesului la finanțare, inclusiv prin extinderea Programului „373” de compensare a ratei dobânzii pentru împrumuturile IMM-urilor. • Obiectivul 1, acțiunea 3.5. <i>Complementarea ofertei de credite investiționale pe termen mediu și lung prin oferirea instrumentelor alternative (programul „373”, garanții financiare, leasing)</i> din Strategia națională de dezvoltare economică 2030, aprobată prin HG nr. 393/2024 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2024, nr. 241-244 art. 505); • Obiectivul specific 2.2., Acțiunea 2.2.1. <i>Implementarea și gestionarea Programului de stimulare a investițiilor „373”</i> din Planul de acțiuni privind implementarea în anii 2023–2025 a Programului Național pentru Promovarea Antreprenoriatului și Creșterea Competitivității (PACC 2027), aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 653/2023 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2023, nr. 383–386, art. 901).

Programul de stimulare a investițiilor „373” are drept scop asigurarea accesului la finanțare al întreprinderilor mici și mijlocii pentru proiecte investiționale, prin compensarea parțială a ratei dobânzii la creditele investiționale oferite de către băncile din Republica Moldova. Rata dobânzii este compensată de către stat prin intermediul FACEM din cadrul IP ODA în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 94/2023 privind aprobarea Regulamentului cu privire la activitatea FACEM.

Modificarea propusă a Hotărârii Guvernului nr. 351/2023 are ca obiectiv alinierea instrumentului de acces la finanțare din cadrul Programului la prioritățile de politici publice și la obiectivele naționale de dezvoltare a antreprenoriatului. În mod specific, se propune extinderea duratei de implementare a Programului pentru o perioadă de 3 ani și 5 luni, până la sfârșitul anului 2028, astfel încât aceasta să corespundă perioadei Planului național de dezvoltare pentru anii 2026–2028, oferind astfel mediului de afaceri un cadru mai clar și previzibil de planificare pe termen mediu.

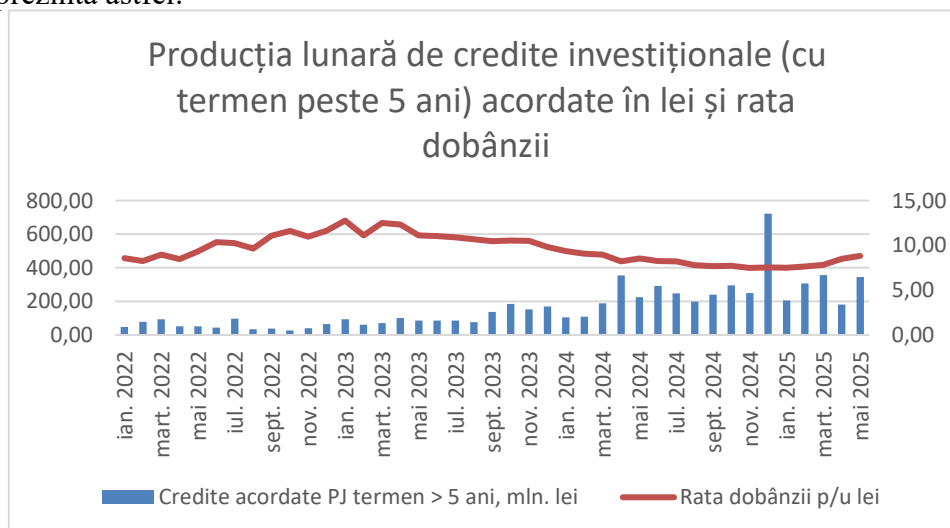
Suplimentar, în contextul implementării nemijlocite a Programului, au fost identificate câteva aspecte de ordin tehnic, care se propun a fi concretizate, în scopul accelerării acceptării proiectelor investiționale în cadrul Programului menționat. În mod particular, se propune detalierea prevederii care să permită beneficiarului să completeze creditele obținute în cadrul Programului cu alte instrumente de susținere non-financiară și financiară nerambursabile destinate întreprinderilor mici și mijlocii, implementate de ODA.

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

Necesitatea prelungirii perioadei de implementare a Programului derivă din impactul favorabil constatat asupra nivelului investițiilor realizate de sectorul IMM, în contextul unui cost de finanțare predictibil pe termen mediu. Acest fapt contribuie direct la multiplicarea volumului total al investițiilor.

Conform situației din 10 iulie 2025, un număr de 813 companii beneficiare au contractat 1 119 credite investiționale în valoare totală de 3 415 milioane lei, generând investiții cumulate de 4 959 milioane lei. Angajamentele de compensare asumate de către ODA însumează 197.04 milioane lei. Efectul de levier financiar atins este de 1:25, ceea ce înseamnă că fiecare leu alocat de stat a facilitat atragerea a 25 lei din surse private, incluzând contribuția proprie a întreprinderilor și creditele contractate.

Analiza acordărilor lunare de credite investiționale în lei cu termene de peste 5 ani către persoanele juridice de către sistemul bancar relevă existența unei corelații inverse între rata dobânzii și volumul creditării. Astfel, o creștere a ratei dobânzii conduce la o scădere a cererii de credite, în timp ce o diminuare a acesteia stimulează accesarea finanțării. Această relație grafic se prezintă astfel:

Actualmente în cadrul Programului se admite obținerea creditului investițional pentru procurarea materiei prime și/sau a materialelor necesare procesului de producere/prestare a serviciilor a căror valoare nu va depăși 30% din valoarea proiectului investițional solicitat spre finanțare (pct. 7 lit. a)). Raportarea procurării mijloacelor circulante la proiectul investițional, și nu la creditul investițional, admite o posibilă abatere de la obiectivul Programului de stimulare a accesului IMM-ilor la credite investiționale pentru procurarea de echipamente și utilaje, prin permiterea obținerii creditelor pentru mijloacele circulante valoarea cărora poate depăși semnificativ mărimea creditului pentru investițiile setate.

Având în vedere, efectele pozitive ale Programului 373, în contextul strategiilor dezvoltate de Guvern și necesitatea asigurării unei creșteri economice durabile, modificările propuse la Programul „373”, fac parte din măsurile care stau la baza realizării obiectivelor strategice ale țării.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Modificarea Hotărârii Guvernului nr. 351/2023 are drept scop ajustarea instrumentului utilizat în cadrul Programului la prioritățile de politici publice și obiectivele de dezvoltare a antreprenoriatului stabilite de stat, în mod particular prin extinderea termenului de facilitare a accesului IMM-urilor la resurse financiare la costuri previzibile pentru următorii 3 ani prin compensarea ratei dobânzii.

Suplimentar, în contextul implementării nemijlocite a Programului, au fost identificate câteva aspecte de ordin tehnic, care se propun a fi concretizate, în scopul accelerării acordării proiectelor investiționale în cadrul Programului menționat. Se propune detalierea prevederii care să permită beneficiarului să completeze creditele obținute în cadrul Programului, cu alte instrumente de susținere non-financiară și financiară nerambursabile destinate întreprinderilor mici și mijlocii implementate de ODA.

Obiectivul principal al proiectului de hotărâre constă în ajustarea cadrului normativ de implementare a Programului de stimulare a investițiilor „373”, în scopul asigurării continuității și predictibilității mecanismului de compensare a ratei dobânzii pentru IMM-uri și oferirea posibilității de completare a creditele obținute în cadrul Programului cu alte instrumente de susținere non-financiară și financiară nerambursabile destinate întreprinderilor mici și mijlocii implementate de ODA. În acest sens, pct. 1.1. din proiectul Hotărârii de Guvern prevede că *pct. 2¹ va avea următorul cuprins: „2¹. Creditele acordate în cadrul prezentului Program pot fi completate cu alte instrumente de susținere non-financiară și financiară nerambursabile destinate întreprinderilor mici și mijlocii implementate de ODA.”*

În condițiile ajustării termenului de la pct. 60 din Program, subpct. 1.2. din proiectul Hotărârii Guvernului prevede că *punctul 6 va avea următorul cuprins:*

„6. Pornind de la mijloacele financiare planificate pentru implementare, în termen de până la 31.12.2028, este prognozată atingerea următorilor indicatori:

1) indicatori de produs:

a) cel puțin 10 000 de reprezentanți ai mediului de afaceri familiarizați cu privire la condițiile prezentului Program;

b) cel puțin 2 000 de credite investiționale acordate;

c) 8 miliarde de lei credite investiționale acordate;

2) indicatori de rezultat:

a) cel puțin 60% din beneficiarii prezentului Program au înregistrat o creștere a performanței financiare;

b) cel puțin 60% din beneficiarii prezentului Program au înregistrat o creștere a productivității;

c) valoarea vânzărilor realizate de IMM-urile beneficiare a crescut cu cel puțin 30%;

d) ponderea costului vânzărilor în total venituri din vânzări ale IMM-urilor beneficiare s-a redus cu 5%;

e) numărul și valoarea totală a creditelor acordate IMM-urilor a crescut cu cel puțin 10%.”

Totodată, Programul „373”, reieșind din scopul său, nu are un ritm proporțional de creștere, respectiv cu cât dobânzile sunt mai mari, acesta este mai solicitat, și invers.

Pct. 1.3. din proiect prevede că *la punctul 7, litera a), textul „a căror valoare nu va depăși 30% din valoarea proiectului investițional solicitat spre finanțare” se substituie cu textul „a căror valoare nu va depăși 30% din valoarea creditului investițional solicitat pentru implementarea proiectului investițional”*, această modificare fiind necesară având în vedere că definiția termenului „credit investițional” prevăzută la pct. 7 lit. a) din Hotărârea Guvernului nr. 351/2023 nu este pe deplin aliniată cu dispozițiile pct. 1 și pct. 5 ale aceleiași hotărâri, care stabilesc în mod clar că scopul și obiectivul general al Programului 373 îl reprezintă stimularea creșterii economice a mediului antreprenorial, prin sprijinirea financiară a proiectelor investiționale destinate extinderii activităților de afaceri. În acest context, includerea sintagmei „precum și pentru procurarea materiei prime și/sau a materialelor necesare procesului de producere/prestare a serviciilor a căror valoare nu va depăși 30% din valoarea proiectului investițional solicitat spre finanțare” creează premisele acordării de către instituțiile de credit a finanțărilor cu dobândă compensată din bugetul de stat pentru capital de lucru, care nu este în mod necesar legat de proiectul investițional vizat de Programul „373”. Totodată, această formulare permite acordarea de credite pentru capitalul de lucru într-o valoare mai mare decât cea a creditului destinat proiectului investițional finanțat prin Programul „373”, întrucât baza de calcul este valoarea proiectului investițional (care poate fi finanțat și din surse alternative) și nu cuantumul efectiv al creditului acordat în cadrul Programului. Aceste aspecte pot genera riscuri care contravin scopului și obiectivului general al Programului.

Expunerea în redacție nouă a punctului 60 din Program prevăzută la subpct. 1.5 din proiect, și anume „60. *Creditele urmează a fi acordate în cadrul prezentului Program în termen de până la 31 decembrie 2028, cu posibilitatea prelungirii acestui termen în funcție de rezultatele și relevanța Programului și în limita bugetului alocat.*” este justificată prin faptul că termenul de 8 ani era stabilit în baza Planului de implementare a activităților în cadrul Programului, care prevedea acordarea creditelor în primii 2 ani, iar rambursarea acestora pe parcursul următorilor 5-6 ani. Respectiv, odată cu modificarea Planului, pentru a evita interpretările eronate cu privire la perioada de acordare a creditelor, a fost ajustat punctul 60 din Program pentru a reflecta perioada reală de acordare a creditelor, până la 31 decembrie 2028, cu posibilitatea prelungirii în funcție de rezultatele Programului, relevanța acestuia și în limita bugetului alocat.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

În procesul de fundamentare a necesității modificării Hotărârii Guvernului nr. 351/2023, au fost analizate următoarele opțiuni alternative de a păstra redacția actuală a textului Programului. Această opțiune însă nu se pliază cu prioritățile de politici publice și obiectivele de dezvoltare a antreprenoriatului stabilite de Guvern, prin care necesitatea de compensare a dobânzilor pentru antreprenori în cazul creșterii mărimii acestora este vădită și continuă a fi necesară.

Prin urmare, ajustarea prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 351/2023 pentru aprobarea Programului de stimulare a investițiilor „373” a fost identificată ca singura soluție eficientă și conformă cu necesitățile actuale ale antreprenorilor, care consecvent se exprimă în obiective de stat.

Având în vedere tendințele de majorare a ratelor dobânzilor la credite, înregistrată în anul curent, se consideră necesară prelungirea intervenției statului.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Nu este aplicabil.

4.2. Impactul financiar si argumentarea costurilor estimative

Alocațiile pentru implementarea acțiunilor din Planul de creștere vor fi planificate conform rigorilor procesului bugetar în Cadrul Bugetar pe Termen Mediu pentru 2026-2028, care este în proces de definitivare, precum și în legile bugetare anuale.

Totodată, conform prevederilor pct. 5 a HG 351/2023 pentru aprobarea Programului de stimulare a investițiilor, *în scopul implementării prezentei hotărâri, Instituția Publică Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului evaluează anual costurile necesare pentru implementarea și administrarea Programului de stimulare a investițiilor „373” pentru anul următor și prezintă, prin intermediul Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării, Ministerului Finanțelor propuneri de solicitare a mijloacelor financiare necesare, în conformitate cu prevederile Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014, pentru a fi incluse în Legea bugetului de stat pe anul respectiv”.*

Proгноза anuală de cheltuieli (în milioane MDL), este după cum urmează:

Opțiuni	Anul													Total
	2023 real	2024 real	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	
Opțiunea propusă prin modificare HG														
Credite acordate IMM-lor	522	1.774	1.704	1.350	1.350	1.300	0	0	0	0	0	0	0	8.000
Investiții stimulate	678	2.307	2.215	1.755	1.755	1.690	0	0	0	0	0	0	0	10.400
Cheltuieli	5	34	108	184	205	208	176	119	71	40	20	7	1	1.178
Fără modificare HG														
Credite acordate IMM-lor	522	1.774	1.704	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4.000
Investiții stimulate	678	2.307	2.215	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5.200
Cheltuieli	5	34	108	153	120	87	57	30	10	1	0	0	0	604
DIFERENȚA														
Credite acordate IMM-lor	0	0	0	1.350	1.350	1.300	0	0	0	0	0	0	0	4.000
Investiții stimulate	0	0	0	1.755	1.755	1.690	0	0	0	0	0	0	0	5.200
Cheltuieli	0	0	0	31	84	122	120	89	61	39	20	7	1	574

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Proiectul are caracter tehnico-normativ și urmărește extinderea termenului de implementare a Programului, precum și anumite ajustări de ordin tehnic de concretizare, în scopul accelerării acordării proiectelor investitoriale în cadrul Programului menționat.

Modificările nu afectează condițiile generale de participare la Program, nu reduc drepturile sau oportunitățile beneficiarilor, ci au ca scop asigurarea legalității și sustenabilității mecanismului de sprijin, fără generarea unor sarcini administrative sau financiare suplimentare.

4.4. Impactul social

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Nu este aplicabil.

4.5. Impactul asupra mediului

Nu este aplicabil.

4.6. Alte impacturi si informatii relevante

Nu este aplicabil.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională
Nu este aplicabil.
5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE
Nu este aplicabil.
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ
În conformitate cu procedurile stabilite în vederea respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, precum și în vederea elaborării actelor normative, anunțul de inițiere a procesului de modificare a Hotărârii de Guvern nr. 351/2025 este plasat pe pagina web oficială a Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării (mded.gov.md), rubrica Transparența/Anunțuri privind consultările publice, precum și pe portalul guvernamental particip.gov.md (poate fi accesat la următorul link: https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/14570). Proiectul hotărârii de Guvern a fost supus consultărilor publice și avizărilor de către entitățile publice de resort, inclusiv cele implicate în implementarea hotărârii, în conformitate cu prevederile Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, iar obiecțiile și propunerile au fost incluse în Sinteză.. Anunțul de consultare publică a proiectului Hotărârii de Guvern pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 351/2023 pentru aprobarea Programului de stimulare a investițiilor „373” poate fi accesat pe următorul link: https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/14925.
7. Concluziile expertizelor
Proiectul de hotărâre a fost supus expertizei juridice și respectiv, expertizei anticorupție în conformitate cu cerințele Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, iar rezultatele expertizelor menționate supra au fost incluse în Sinteză obiecțiilor și propunerilor.
8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent
Ca urmare a aprobării proiectului, va fi modificată Hotărârea Guvernului nr. 351/2023 pentru aprobarea Programului de stimulare a investițiilor „373”.
9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ
În contextul necesității elaborării și publicării pe pagina web oficială a ODA a unui raport anual, până la 31 martie a anului următor (pct. 59 din Programul „373”), inclusiv a indicatorilor de produs și de rezultat prevăzuți la pct. 6 din acesta, ținând cont de Planul de implementare a activităților Programului „373” (Anexa 2 la Programul „373”), proiectul de hotărâre a fost completat cu un punct nou, după cum urmează: „2. Creditele acordate începând cu 1 ianuarie 2025 vor fi luate în considerare la elaborarea raportului anual al Instituției Publice Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului, prevăzut la pct. 59 din Programul de stimulare a investițiilor „373”, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 351/2023, în baza indicatorilor de produs și de rezultat stabiliți la pct. 6 din acest Program.”.

Secretar de stat

Natalia SELEVESTRU

**SINTEZA
la proiectul**

Hotărârii de Guvern privind modificarea Hotărârii Guvernului nr. 351/2023 pentru aprobarea Programului de stimulare a investițiilor „373”

Participantul la avizare, consultare publică, expertizare	N r. c rt .	Conținutul obiecției, propunerii, recomandării, concluziei	Argumentarea autorului proiectului
Avizare și consultare publică			
Ministerul Finanțelor (Avizul nr. 09/2- 03/348/1128 din 25.07.2025)	1.	Cu toate că Programul de stimulare a investițiilor „373” se regăsește la Pilonul 1, reforma 2, măsura 8 din Anexa nr.1 la Hotărârea Guvernului nr. 260/2025 privind aprobarea Agendei de reforme aferentă Planului de creștere al Republicii Moldova pentru anii 2025-2027, aceasta este aprobată fără stabilirea și descifrarea unor alocății predestinate măsurilor. Astfel, urmează de menționat, că alocățiile pentru implementarea acțiunilor din Planul de creștere vor fi planificate conform rigorilor procesului bugetar în Cadrul Bugetar pe Termen Mediu pentru 2026-2028, care este în proces de definitivare, precum și în legile bugetare anuale. În acest sens, Capitolul 4.2. din Nota de fundamentare se va ajusta în sensul indicării costurilor de implementare și excluderea sumelor ca fiind aprobate.	Se acceptă. Ajustările de rigoare au fost introduse în Capitolul 4.2. din Nota de fundamentare.
Consiliul Concurenței (Nr. DJ-06/523-1253 din 28 iulie 2025)	2.	Proiectul la subpct.1.1. propune modificarea pct.2¹ din Programul de stimulare a investițiilor „373”, care stabilește că creditele acordate în cadrul prezentului Program vor putea fi completate nu cu Programele de grant aprobate prin hotărârile Guvernului, dar cu alte instrumente de susținere non-financiară și financiară nerambursabile destinate întreprinderilor mici și mijlocii implementate de ODA. Astfel, introducerea instrumentelor de susținere non-financiară și financiară nerambursabile implică notificarea noilor instrumente de către furnizorul/ inițiatorul ajutorului de stat, în acord cu art.8 din Legea nr.139/2012 cu privire la ajutorul de stat, ceea ce va duce la evaluarea compatibilității schemei de ajutor de stat cu mediul concurențial normal, atât a instrumentelor noi, cât și a întregii scheme de ajutor de stat existente.	Nu se acceptă. În cadrul ședinței din data de 05.08.2025, ora 11:00-11:30, dintre Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, Consiliul Concurenței și IP ODA, s-a discutat și agreeat că modificarea propusă la subpct. 1.1. vizează înlocuirea sintagmei „Programe de grant” în „instrumente de susținere non-financiară și financiară nerambursabilă”, fără a modifica sensul economic. Fiecare instrument de susținere non-financiară și financiară nerambursabilă va fi notificat de către IP ODA către Consiliul Concurenței în baza Legii

		Respectiv, la acordarea măsurilor prevăzute în proiect, furnizorul/inițiatorul ajutorului de stat urmează să asigure respectarea normelor materiale și procedurale stabilite de Legea nr.139/2012 cu privire la ajutorul de stat și actele normative ale Consiliului Concurenței. Furnizorul/inițiatorul nu este în drept să acorde un ajutor de stat până la autorizarea acestuia de către autoritatea de concurență. În caz de acordare a măsurii de sprijin înainte de a fi autorizată, Consiliul Concurenței ar putea califica acest ajutorul de stat drept ilegal și iniția o procedură de investigație în privința acestor ajutoare. În cazul în care Consiliul Concurenței constată că ajutorul de stat acordat este incompatibil cu mediul concurențial normal, va impune obligația către întreprinderile beneficiare de rambursare a ajutorului de stat ilegal și a dobânzii aferente.	139/2012. Această prevedere se va regăsi în fiecare act normativ intern al IP ODA care se referă la lansarea oricărui instrument de susținere.
Instituția Publică Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului (Avizul nr. 1113-02/26 din 25.07.2025)	3.	În contextul necesității elaborării și publicării pe pagina web oficială a ODA a unui raport anual, până la 31 martie a anului următor (pct. 59 din Programul „373”), inclusiv a indicatorilor de produs și de rezultat prevăzuți la pct. 6 din acesta, ținând cont de Planul de implementare a activităților Programului „373” (Anexa 2 la Programul „373”), se rezumă cerința completării proiectului de hotărâre vizat cu un punct nou, după cum urmează: „2. Creditele acordate, începând cu 1 ianuarie 2025, vor fi luate în considerare la raportarea indicatorilor de produs și de rezultat stabiliți conform punctul 6 din Programul de stimulare a investițiilor „373”.”.	Se acceptă.
Asociația Băncilor din Moldova (Aviz nr. 02-08/152 din 30.07.25)	4.	Propunem completarea și expunerea pct. 37 ¹ , după cum urmează: „37 ¹ . EFP își asumă în totalitate riscul de credit în raport cu beneficiarul, în acest sens, fiind obligată să evalueze criteriile de eligibilitate specificate la pct.15., cu excepția criteriilor: nr.4) confirmată prin Declarație pe propria răspundere depusă pentru aplicare în cadrul Programului „373”; nr.7) în partea ce ține de obligațiile față de alte EFP; nr.10) în partea ce ține de depozitele din alte EFP , în legătură cu lipsa instrumentelor de verificare a acestora.	Se acceptă.
Asociația Băncilor din Moldova (Aviz nr. 02-08/152 din 30.07.25)	5.	Micșorarea plafonului de finanțare a capitalului circulant de la 30% din valoarea investiției la 30% din valoarea creditului solicitat — nu se consideră oportună, întrucât această modificare ar reduce semnificativ suma disponibilă pentru finanțare, afectând astfel capacitatea beneficiarului de a asigura necesarul de capital circulant pentru implementarea proiectului.	Nu se acceptă. Scopul programului este stimularea investițiilor.

Asociația Băncilor din Moldova (Aviz nr. 02-08/152 din 30.07.25)	6. Suplimentar prezentăm următoarele comentarii/întrebări de clarificare la punctul 2¹ referitor la instrumentele financiare nerambursabile implementate de ODA: <i>2¹. Creditele acordate în cadrul prezentului Program pot fi completate cu alte instrumente de susținere non-financiară și financiară nerambursabile destinate întreprinderilor mici și mijlocii implementate de ODA.”;</i> Rugăm să clarificați următoarele aspecte cu referire la acest punct: În cazul în care un client beneficiază de un instrument financiar nerambursabil implementat de ODA și dorește o finanțare de la bancă prin Programul 373, atunci: 1. Instrumentul financiar nerambursabil va constitui o cofinanțare a investiției, iar suma totală a proiectului investițional va include sau nu valoarea grantului oferit de ODA? 2. În acest caz proiectul investițional va cuprinde: a) grantul ODA; b) contribuția proprie de minimum 10% (calculată din valoarea proiectului investițional, excluzând suma grantului ODA); c) creditul investițional (calculat ca diferență între valoarea totală a proiectului și sumele reprezentând grantul și contribuția proprie)? 3. Instrumentul financiar nerambursabil poate substitui sau complementa contribuția proprie sau nu? 4. Cum va identifica și calcula banca valoarea unui credit investițional în cadrul Programului 373 în următoarele situații: a) beneficiarul a primit deja un grant și ulterior solicită finanțare prin Programul 373; b) beneficiarul urmează să primească grantul ODA și dorește finanțare prin Programul 373 (grantul este acordat în paralel cu debursarea creditului investițional); c) beneficiarul a primit deja un credit investițional prin Programul 373 și, ulterior, obține un grant pentru același proiect investițional?	Precizare. Modificarea propusă la subpct. 1.1. vizează înlocuirea sintagmei „Programe de grant” în „instrumente de susținere non-financiară și financiară nerambursabilă”, fără a modifica sensul economic. La examinarea cererii solicitantului creditului conform prevederilor Programului 373, EFP se va asigura că Beneficiarul să nu finanțeze aceleași costuri din mai multe surse. Totodată, intensitatea ajutorului de stat va fi calculată de furnizorul ajutorului de stat, conform legislației aplicabile cu privire la ajutorul de stat.
---	--	---

		Cine va calcula și cum se va stabili intensitatea ajutorului de stat în cazul în care un client solicită finanțare prin Programul 373, beneficiază de o garanție financiară din partea ODA și, pentru același proiect investițional, primește un grant de 50% din valoarea investiției? Cum se va determina eligibilitatea creditului investițional în astfel de cazuri? Se solicită introducerea prevederii corespunzătoare în Manualul operațional cu privire la aspectele menționate mai sus. De asemenea, ar fi utilă includerea unor informații în Manualul operațional privind procesul de lucru aferent creditelor din Programul 373 care sunt refinanțate de la alte bănci.	
Asociația Băncilor din Moldova (Aviz nr. 02-08/152 din 30.07.25)	7.	Suplimentar, reiterăm solicitarea expusă anterior de către ABM, atât în cadrul ședințelor, cât și în avizul său nr. 02-08/126 din 27.06.2024, privind modificarea ratei de referință la creditele acordate în valută străină, și anume înlocuirea acestuia cu rata de referință EURIBOR/SOFR sau modificarea marjei (a se vedea argumentele în Avizul ABM menționat – <i>se anexează</i>).	Nu se acceptă. Potrivit datelor publicate de Banca Națională a Moldovei, la situația din 30.06.2025, portofoliul de depozite în valută străină constituia echivalentul a 45,65 miliarde MDL, iar portofoliul de credite acordate în valută străină – echivalentul a 18,91 miliarde MDL. Chiar și aplicând norma rezervelor obligatorii de 31% aferentă mijloacelor atrase în valută liber convertibilă, rămâne disponibilă o sumă de aproximativ 12,59 miliarde MDL care poate fi utilizată pentru creditarea în valută străină. Prin urmare, nu se înregistrează un deficit de valută străină pentru finanțarea proiectelor investiționale ale persoanelor juridice.
Expertizare			
Ministerul Justiției (Avizul nr. 06.08.2025 nr. 04/2-7869)	1.	Din clauza de adoptare se va exclude textul „și al art. 6 lit. h) din Legea nr. 136/2017 cu privire la Guvern (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr.252, art. 412), cu modificările ulterioare,” ca fiind excedent în cazul dat. Se va reține că, în clauza de adoptare se indică doar temeiul juridic concret pentru adoptarea actului normativ, referințele la alte norme ale actelor normative care nu constituie temei juridic de adoptare a actului normativ elaborat (nu constituie temei juridic pentru obiectul de reglementare al proiectului), nu se vor indica în	Se acceptă.

		clauza de adoptare. De exemplu, referințele la dispozițiile finale ale unui act normativ, prin care o autoritate publică se obligă să amendeze actele sale în conformitate cu noile reglementări, sau dispoziții care se referă la competența generală a autorității publice de a adopta acte normative în domeniul său de competență, nu constituie temei juridic de adoptare.	
Ministerul Justiției (Avizul nr. 06.08.2025 nr. 04/2-7869)	2.	La fel, în dispoziția de modificare a pct. 1 textul „pentru aprobarea Programului de stimulare a investițiilor „373” se va exclude ca excedent.	Se acceptă.
Ministerul Justiției (Avizul nr. 06.08.2025 nr. 04/2-7869)	3.	La subpct. 1.1 cuvintele „se expune în următoarea redacție” se vor substitui cu cuvintele „va avea următorul cuprins”, ținând cont că, în cazul expunerii în redacție nouă a conținutului unui element structural sau a unei părți a acestuia, sau în cazul operațiunii de completare cu o nouă dispoziție se va utiliza sintagma „va avea următorul cuprins:”, urmată de redarea noului text.	Se acceptă.
Ministerul Justiției (Avizul nr. 06.08.2025 nr. 04/2-7869)	4.	La subpct. 1.2, prin care se modifică pct. 6 din Program, se consideră inoportună modificarea propusă prin substituirea textului „după 24 de luni de la lansarea prezentului Program, este prognozată atingerea următorilor indicatori” cu textul „în termen de până la 31.12.2028, este prognozată atingerea următorilor indicatori estimați de la lansarea prezentului Program”, în cazul în care termenul de lansare a Programului se consideră data intrării în vigoare a Hotărârii Guvernului nr. 351/2023 (12.06.2023), iar termenul de 24 de luni este deja depășit la data de 12.06.2025. Respectiv, și modificările propuse la același punct, subpct. 1) lit. a), b) și c) nu se justifică. În subsidiar, menționăm că norma în cauză vizează doar o prognoză, care poate și să nu coincidă cu rezultatele atinse.	Se acceptă. Subpct. 1.2. din proiect a fost modificat corespunzător: <i>punctul 6 va avea următorul cuprins:</i> <i>„6. Pornind de la mijloacele financiare planificate pentru implementare, în termen de până la 31.12.2028, este prognozată atingerea următorilor indicatori:</i> <i>1) indicatori de produs:</i> <i>a) cel puțin 10 000 de reprezentanți ai mediului de afaceri familiarizați cu privire la condițiile prezentului Program;</i> <i>b) cel puțin 2 000 de credite investiționale acordate;</i> <i>c) 8 miliarde de lei credite investiționale acordate;</i> <i>2) indicatori de rezultat:</i> <i>a) cel puțin 60% din beneficiarii prezentului Program au înregistrat o creștere a performanței financiare;</i>

			b) cel puțin 60% din beneficiarii prezentului Program au înregistrat o creștere a productivității; c) valoarea vânzărilor realizate de IMM-urile beneficiare a crescut cu cel puțin 30%; d) ponderea costului vânzărilor în total venituri din vânzări ale IMM-urilor beneficiare s-a redus cu 5%; e) numărul și valoarea totală a creditelor acordate IMM-urilor a crescut cu cel puțin 10%.”
Ministerul Justiției (Avizul nr. 06.08.2025 nr. 04/2-7869)	5.	Pornind de la cele expuse la subpct. 1.2, se va revedea și redacția pct. 2 din proiect, care stabilește că „Creditele acordate, începând cu 1 ianuarie 2025, vor fi luate în considerare la raportarea indicatorilor de produs și de rezultat stabiliți conform punctul 6 din Programul de stimulare a investițiilor „373”. Totodată, prezintă neclaritate raportarea avută în vedere, fiind analizată prin prisma reglementărilor Programului referitoare la raportări.	Se acceptă. Pct. 2 din proiect se expune în următoarea redacție: „2. Creditele acordate începând cu 1 ianuarie 2025 vor fi luate în considerare la elaborarea raportului anual al Instituției Publice Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului, prevăzut la pct. 59 din Programul de stimulare a investițiilor „373”, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 351/2023, în baza indicatorilor de produs și de rezultat stabiliți la pct. 6 din acest Program.”.
Ministerul Justiției (Avizul nr. 06.08.2025 nr. 04/2-7869)	6.	La subpct. 1.4, ce vizează completarea Programului cu pct. 37 ¹ , formula „7) în partea ce ține de obligațiile față de alte EFP, 10) în partea ce ține de depozitele din alte EFP.” nu se integrează armonios în context, din care motiv se va revizui corespunzător.	Se acceptă.
Ministerul Justiției (Avizul nr. 06.08.2025 nr. 04/2-7869)	7.	La subpct. 1.5, ce modifică pct. 60, semnalăm următoarele neclarități: - autorul nu a explicat raționamentul modificării propuse privind substituirea termenului de implementare a Programului cu termenul de acordare a creditelor în cadrul acestui Program; - redacția propusă este una confuză, întrucât nu s-a ținut cont de durata de valabilitate a contractelor de credit, care poate depăși termenul de 31 decembrie 2028. Respectiv, nu este clar și modul de prelungire a termenului enunțat; - dacă formula „relevanța acestuia” se referă la termen sau la Program.	Se acceptă. Subpct. 1.5. din proiect a fost expus în redacție nouă: <i>punctul 60 va avea următorul cuprins:</i> „60. Creditele urmează a fi acordate în cadrul prezentului Program în termen de până la 31 decembrie 2028, cu posibilitatea prelungirii acestui termen în funcție de rezultatele și relevanța Programului și în limita bugetului alocat.”.

			Compartimentul 3.1. din Nota de fundamentare a fost completată cu următorul cuprins de clarificare: <i>Expunerea în redacție nouă a punctului 60 din Program prevăzuta la subpct. 1.5 din proiect, și anume „60. Creditele urmează a fi acordate în cadrul prezentului Program în termen de până la 31 decembrie 2028, cu posibilitatea prelungirii acestui termen în funcție de rezultatele și relevanța Programului și în limita bugetului alocat.” este justificată prin faptul că termenul de 8 ani era stabilit în baza Planului de implementare a activităților în cadrul Programului, care prevedea acordarea creditelor în primii 2 ani, iar rambursarea acestora pe parcursul următorilor 5-6 ani. Respectiv, odată cu modificarea Planului, pentru a evita interpretările eronate cu privire la perioada de acordare a creditelor, a fost ajustat punctul 60 din Program pentru a reflecta perioada reală de acordare a creditelor, până la 31 decembrie 2028, cu posibilitatea prelungirii în funcție de rezultatele Programului, relevanța acestuia și în limita bugetului alocat.</i>
Ministerul Justiției (Avizul nr. 06.08.2025 nr. 04/2-7869)	8.	De revăzut integral și subpct. 1.6, fiind necesară operarea modificărilor corespunzătoare în anexa nr. 2, conform rigorilor tehnicii legislative.	Se acceptă. Pct. 1.6. din proiect a fost reformulat.
Centrul Național Anticorupție (Avizul nr. EHG25/10789 din 08.08.2025)	9.	Potrivit notei de fundamentare, proiectul are drept scop alinierea instrumentului de acces la finanțare din cadrul Programului la prioritățile de politici publice și la obiectivele naționale de dezvoltare a antreprenoriatului. Autorul a prezentat Sinteza avizelor parvenite în cadrul procesului de consultare publică a proiectului de către autoritățile responsabile de implementarea prevederilor conținute în proiect/ instituțiilor interesate, fapt ce denotă aspectul	Se ia act.

	definitivat al acestuia și întrunirea condițiilor stabilite de prevederile art.28 al Legii nr.82/2017 – pentru efectuarea expertizei anticorupție. În procesul de promovare a proiectului, au fost respectate rigorile de asigurare a transparenței decizionale statuate de prevederile art.8 lit.a)-d) al Legii nr. 239-XVI din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional. Nota de fundamentare a proiectului a fost întocmită cu întrunirea exigențelor de tehnică legislativă statuate de prevederile art.30 lit.a)-f) al Legii cu privire la actele normative nr.100 din 22 decembrie 2017. Implementarea prevederilor propuse, poate contribui la realizarea interesului public vizat de proiect, fapt care nu este detrimentul interesului public general (în sensul prevăzut de prevederile Legii integrității nr.82 din 25 mai 2017).	
--	--	--